

2023

Kommunedirektørens forslag

Innhold

Innhold	2
Kommunedirektørens innledning	4
Økonomirapportering drift	5
Totaloversikt økonomi	5
KOSTRA hovedtall	6
Sentrale inntekter.....	6
Rammetilskudd.....	6
Inntekts- og formuesskatt	6
Eiendomsskatt	7
Driftsinntekter	7
Finansielle måltall	8
Sentrale utgifter	9
Finansinntekter og -utgifter	12
Renteinntekter	12
Utbytter.....	12
Renteutgifter.....	12
Avdrag på lån	12
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene	12
Personal og organisasjon	13
Likestilling	13
Miljø	13
Internkontroll.....	14
Internkontroll.....	14
Avviksrapportering.....	14
Kommunens tjenesteområder	16
Fellestjenester.....	16
Tjenesteområdebeskrivelse	16
Kommentar til status økonomi	18
Kommunedirektør	18
Økonomi.....	18
Fosen IKT.....	19
Eiendom	21
Personal og kommunikasjon	21
Oppfølging av vedtatte mål	23

Oppvekst.....	24
Status økonomi	24
Kommentar til status økonomi	24
Oppvekstsjef.....	24
Skoler	24
Barnehager	25
Viktige begivenheter	25
Oppvekstsjef.....	25
Skoler	25
Barnehager	25
HR og personalarbeid.....	26
Medarbeidersamtaler	26
Sykefravær	26
Oppfølging av vedtatte mål	26
Helse og omsorg.....	28
Status økonomi	28
Kommentar til status økonomi	28
Samfunn	36
Tjenesteområdebeskrivelse	36
Kommentar til status økonomi	39

Kommunedirektørens innledning

2023 har vært et år preget av kontinuerlig organisasjonsutvikling og implementering av prosesser for å styrke og forbedre kulturen for gjennomgående virksomhetsstyring i Indre Fosen kommune. Denne satsingen har vært avgjørende for å sikre effektivitet og god ledelse på alle nivåer av kommunen.

Etter det siste valget består kommunestyret i Indre Fosen av 27 representanter, og innbyggerne har valgt en ny ordfører, Oskar Andre Småvik, som representerer Høyre. Dette markerer en ny fase i kommunens politiske ledelse, og vi ser frem til å samarbeide for å løse de utfordringene vi står overfor.

Den vedvarende nedgangen i innbyggertallet har fortsatt i 2023, noe som har ført til en reduksjon i rammetilskuddet til kommunen. Imidlertid har Indre Fosen kommune valgt å vise solidaritet med den ukrainske befolkningen ved å ta imot et betydelig antall flyktninger for bosetting. Dette har påvirket befolkningsveksten positivt, og det har vært et viktig skritt for å opprettholde et levende og mangfoldig samfunn.

For å møte utfordringene med økonomisk balanse og bærekraft, er det nødvendig med tiltak for å tilpasse driften til de demografiske endringene. Dette krever ikke bare lokale løsninger, men også nasjonale strategier for å sikre en langsiktig og stabil utvikling.

Den pågående konflikten i Ukraina og Russlands invasjon har hatt økonomiske konsekvenser for Europa, inkludert økt kostnadsvekst, råvarepriser og rentenivå. Dette har også påvirket kommunens økonomi, og vi må være forberedt på å håndtere disse utfordringene i årene som kommer.

På regionalt og interkommunalt nivå samarbeider Indre Fosen kommune aktivt med andre kommuner gjennom ulike fellesprosjekter og tjenestesamarbeid. Dette inkluderer vertskapsrollen for viktige tjenester som barnevern, IKT og inkasso, samt deltakelse i regionale utviklingsprosjekter som infrastruktur og næringsutvikling.

Økonomisk sett har kommunen stått overfor utfordringer, med et merforbruk på 42,5 millioner kroner i 2023. Dette har ført til behov for å stramme inn på økonomistyringen og sikre betryggende kontroll over kommunens ressurser.

Arbeidsledigheten i Indre Fosen kommune var på 1,5 % ved utgangen av 2023, noe som ligger på samme nivå som gjennomsnittet for Trøndelag. Ligestilling har også vært et fokusområde, selv om det er utfordringer med å opprettholde en jevn fordeling mellom kjønnene blant de folkevalgte.

Til slutt vil jeg takke alle medarbeidere, tillitsvalgte og politikere for deres innsats og samarbeid i løpet av året. Det er gjennom deres engasjement og dedikasjon at vi kan møte utfordringene og sikre en positiv utvikling for Indre Fosen kommune og dens innbyggere.

Med vennlig hilsen, Kjetil Mjøsund Kommunedirektør Indre Fosen kommune, 09.04.2024.

Økonomirapportering drift

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Budsjett hiå. 2023	Regnskap hiå. 2023	Avvik hiå.	Budsjett 2023
Sum generelle driftsinntekter	-725 056	-747 939	22 883	-725 056
Avskrivninger	59 512	55 534	3 978	59 512
Motpost avskrivninger	-68 709	-65 267	-3 441	-68 709
Netto finansutgifter	70 659	68 380	2 280	70 659
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-11 822	-27 594	15 771	-11 822
Til disposisjon	-675 416	-716 887	41 471	-675 416
Fellestjenester	75 269	90 958	-15 689	75 269
Oppvekst	235 005	249 960	-14 955	235 005
Helse og omsorg	358 957	374 181	-15 224	358 957
Samfunn	48 540	50 290	-1 750	48 540
Finans	-42 355	-48 502	6 147	-42 355
Sum disponering	675 416	716 887	-41 471	675 416
Merforbruk -/mindreforbruk +	0	0	0	0

Kommunedirektøren legger frem et årsregnskap for 2023 i balanse.

Regnskapet er i balanse, men etter flere gode økonomiske år, har kommunen i 2023 en negativ balanse mellom kommunens driftsinntekter og driftsutgifter. Dette kommer av et stort merforbruk i enhetene på kr 47,6 mill., som i tillegg med en stigende rente ikke har blitt dekket opp av kommunens inntekter fra fond og skatte og rammetilskudd. Dette fører til at kommunen har et negativt netto driftsresultat på kr 42,5 mill. Kommunen benytter derfor totalt kr 35,3 mill. i disp. fond og kr 7,2 mill. av bundne fond i 2023 for å dekke merforbruket. Etter dette har kommunen igjen kr 0,7 mill. på disp. fond. For enhetsvise resultater vises til enhetenes egne forklaringer.

Fondsforvaltningen i 2023 var meget god og fikk en positiv avkastning på over kr 12 mill.

Det er investert for kr 137,1 mill. i anleggsmidler i 2023. Investeringsregnskapet viser et avvik mellom regulert budsjett og regnskap på hele kr 376,8 mill. De største prosjektene som har avvik er avlastningsbolig Rissa, renseanlegg Vanvikan med pumpestasjon, avløps og pumpeledning fra Grønningen til Kvithylla, Stadsbygd skole og Vanvikan barnehage.

For å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten, har kommunedirektørens ledergruppe årlig en grundig gjennomgang og diskusjon om oppfølging av kommunens etiske retningslinjer. Dette ble fulgt opp i 2023 med spesielt fokus på økonomi. Alle i ledergruppen har hatt en tilsvarende gjennomgang i sin sektor eller avdeling.

KOSTRA hovedtall

	Indre Fosen 2022	Indre Fosen 2023
Økonomi		
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger	114 189	118 178
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,7 %	-2,2 %
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	111 127	120 775
Frie inntekter i kroner per innbygger	70 991	72 596
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,2 %	-4,2 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	135 453	140 344
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	118,6 %	118,8 %

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2023	Regnskap hiå. 2023	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr
Frie disponible inntekter						
Rammetilskudd	-440 043	-460 318	20 275	-440 043	-440 043	20 275
Inntekts- og formuesskatt	-263 225	-265 108	1 883	-263 225	-263 225	1 883
Eiendomsskatt	-9 990	-10 055	65	-9 990	-9 990	65
Andre generelle driftsinntekter	-11 798	-12 458	660	-11 798	-11 798	660
Sum Frie disponible inntekter	-725 056	-747 939	22 883	-725 056	-725 056	22 883

Rammetilskudd

Kommunen mottok ca. 6,7 mill. mer i rammetilskudd for å dekke opp en økt lønns- og prisvekst. I tillegg fikk kommunen over kr 14 mill. mer enn budsjettert på inntektsutjevningen.

Inntekts- og formuesskatt

Skatteinntekten ble ca. kr 1,9 mill. høyere enn budsjettert. Skatteinngangen til kommunen ligger vesentlig lavere enn landsgjennomsnittet, slik at kommunen mottok vesentlig høyere inntekt på inntektsutjevningen enn budsjettert. Totalt mottok kommunen skatteinntekter som var kr 14,3 mill. høyere enn budsjettert, denne summer er lagt i "Rammetilskudd"

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten ble som budsjettert.

Driftsinntekter

Driftsinntekter	Regnskap	Budsjett
Rammetilskudd	-462 523	-440 043
Inntekts- og formuesskatt	-265 108	-263 225
Eiendomsskatt	-10 055	-9 990
Andre skatteinntekter	-437	-450
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-72 560	-63 326
Overføringer og tilskudd fra andre	-174 422	-141 031
Brukerbetalinger	-34 916	-39 222
Salgs- og leieinntekter	-112 565	-102 603
Sum driftsinntekter	-1 132 586	-1 059 890

Kommunens driftsinntekter kommer fra flere ulike kilder. Totalt hadde kommunen 1 133 mill. i inntekter. Skatt og rammetilskudd utgjør til sammen ca. 64 % av dette. Skatt og rammetilskuddet kan disponeres fritt. De øvrige inntektskildene er i stor grad definert for de ulike utgiftsområdene.

Finansielle måltall

Finansielle måltall regulerer drift og låneopptak:

1. Resultatgrad 1 (netto driftsresultat) skal over tid være minimum 1,25 % og resultatgrad 2 (netto driftsresultat før utbytte og finansgevinst) skal over tid være minimum -1 %
2. Gjeldsgrad 1 (brutto gjeld) skal over tid være maksimum 160 % og gjeldsgrad 2 (rentebærende gjeld) skal over tid være maksimum 90 %
3. Buffergrad 1 (disposisjonsfondet) skal over tid være minimum 5 % og buffergrad 2 (udisponert andel av disposisjonsfondet) skal over tid være minimum 3 %

	2021	2022	2023	Mål
Resultatgrad 1	1,1 %	1,28	-3,8 %	1,25 %
Resultatgrad 2	-1,3 %	2,62	-2,3 %	-1 %
Gjeldsgrad 1	173 %	158	152 %	160 %
Gjeldsgrad 2	101 %	96	85 %	90 %
Buffergrad 1	2,3 %	4	0,1 %	5 %
Buffergrad 2	2,1 %	3,53	0,1 %	2 %

Kommunen har i 2023 kun nådd to av seks finansielle mål, dette er gjeldsgrad 1 og 2. Stigende inntekter og en lånebelastning som ikke økte betydelig fra 2022 sørger for at kommunen nå er innenfor på begge gradene. Kommunens finansielle måltall på gjeld var satt høyere enn landsgjennomsnittet, da kommunen hadde pådratt seg mye gjeld de siste årene. Men trender er nå god og kommunen er godt innafor sine mål.

På resultatgrad 1 og 2 er kommunen dessverre langt fra målet, dette kommer av høyt forbruk i sektorene (forbruket forklares nærmere i sektorenes kommentarer). Dette merforbruket påvirker også buffergraden, da merforbruket spiser opp kommunens oppsparte midler. Kommunen har nå kun kr 0,7 mill. igjen på disp. fond.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

Driftsutgifter	Regnskap	Rev. budsjett
Lønnsutgifter	585 665	527 297
Sosiale utgifter	126 116	129 149
Kjøp av varer og tjenester	262 263	199 690
Overføringer og tilskudd til andre	119 447	115 655
Avskrivninger	65 267	68 709
Sum driftsutgifter	1 158 759	1 040 500
Brutto driftsresultat	26 173	-19 389

Større forskjeller mellom regnskap og budsjett:

Kjøp av varer og tjenester ble ca. kr 62,6 mill. høyere enn budsjettet. Dette skyldes:

- Høyere lisens- og kontingentkostnader
- Større leiekostnader
- Økte kostnader på spes.ped i barnehager og skole
- Økt skoleskyss
- Økte kostnader til private barnehager
- Innleie av leger og sykepleiere fra private selskap
- Bo og levekostnader til flyktningene

Lønnskostnader:

Konto	Regnskap	Rev.bud	Rest budsjett
Fastlønn	421 392	405 830	-15 562
Faste tillegg	32 794	27 139	-5 655
Periodisering lønn	1 937	0	-1 937
Lønn til vikarer	3 599	-2 988	-6 587
Vikar sykefravær	24 570	26 670	2 100
Vikar foreldrepermisjon	3 849	12 975	9 126
Variable tillegg vikarer	4 485	0	-4 485
Lønn til ferievikarer	9 892	0	-9 892
Lønn til ekstrahjelp	8 944	2 519	-6 425
Lønn engasjementstilling	474	511	37
Overtidslønn	12 299	3 251	-9 049
Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser	4 537	6 063	1 526
Lønn lærlinger	3 679	3 735	55
Arbeidsgodtgjørelse oppdragstakere	9 205	8 290	-915
Avgiftspliktig honorarer	113	0	-113
Lønn/godtgjørelser tillitsvalgte	385	1 388	1 002
Overskudd på godtgjørelse	55	0	-55
Lønn til vedlikehold	443	1 428	986
Lønn renhold	14 478	14 466	-11
Vikar sykefravær renhold	653	0	-653
Annen lønn renhold	815	0	-815
Ferievikar m.m. renhold	20	0	-20
Godtgjørelse folkevalgte	1 541	1 305	-236
Møtegodtgjørelse	1 405	1 032	-374
Tapt arbeidsgodtgjørelse	932	267	-665
Trekkpliktig og opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn	18 376	8 622	-9 753
Pensjonsinnskudd KLP	108 904	96 801	-12 103
Pensjonsinnskudd SPK	1 298	0	-1 298
Kollektiv ulykkes- og gruppelevforsikring	3 878	10 185	6 308
Totale lønnskostnader	694 952	629 488	-65 464
Refusjon avsatt sykepenger	-23 260	-5 765	17 495
Refusjon avsatt foreldrepenger	-5 719	0	5 719
Refusjon avsatt feriepenger av sykepenger	-1 495	0	1 495
Refusjon avsatt feriepenger av foreldrepenger	-349	0	349
Lønnskostnader etter sykepenger	664 128	623 723	-40 405

Større forskjeller mellom regnskap og budsjett:

- Fastlønn: grunnet høy lønnsvekst i 2023, ble kommunens avsatte pott til å dekke lønnsveksten for lav og kommunen hadde kr 15,6 mill. i avvik på fastlønn.
- Faste tillegg: Faste tillegg var budsjettet for lavt og hadde et merforbruk på kr 5,6 mill.
- Vikarinneleie: Kommunen har måtte ty til mye vikarinneleie i 2023 for å dekke sykefraværet, dette utgjorde en utgift som var totalt ca. kr 26 mill. høyere enn budsjettet.

Regnskap 2023

- Overtid: Kommunen har også måtte ty til mye overtidbetaling i 2023 for å dekke sykefravær, dette utgjorde en utgift som var totalt ca. kr 9 mill. høyere enn budsjettet.
- Pensjon og AGA: Går opp for å betale pensjons og AGA på økte lønnskostnader.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Rev. bud 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Finansinntekter/-utgifter			
Renteinntekter	-26 726	-40 685	13 959
Utbytter	-19 000	-19 400	400
Renteutgifter	50 385	72 665	-22 280
Avdrag på lån	66 000	59 882	6 118
Sum Finansinntekter/-utgifter	70 659	72 462	-1 803

Renteinntekter

Høy rente på banksparing ga sammen med en meget god avkastning på våre penger i Grieg Forvaltning AS og til Fondsforvaltning en meget høy renteinntekt for 2023. Avkastningen fra Grieg ble på ca. kr 12 mill., avkastningen fra bankkonto ble på ca. kr 7 mill. og avkastningen på det kommunen hadde til Fondsforvaltning ble ca. kr 6,7 mill. Totalt endte renteinntekten på ca. kr 26,8 mill. Dette er 12,6 mill. mer enn budsjettet og dekker nesten opp hele merforbruket på renteutgiften på våre lån.

Utbytter

Utbytterne fra NTE og TrønderEnergi var også gode og kommunen fikk budsjettet inntekt.

Renteutgifter

En rente som ble vesentlig høyere enn budsjettet førte til en stor ekstra kostnad på renteutgiftene. Kommunens renteutgifter ble totalt ca. kr 22 mill. høyere enn budsjettet.

Avdrag på lån

Det ble gjennomført en grundig gjennomgang av våre eiendeler og dette førte til en nedjustering av minimumsavdraget på kr 6 mill.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2023	Regnskap hiå. 2023
Avsetninger og bruk av avsetninger		
Avsetninger til bundne driftsfond	0	-7 236
Avsetninger til disposisjonsfond	18 878	0
Bruk av disposisjonsfond	-30 700	-35 288
Netto avsetninger	-11 822	-42 524

Grunnet høyt merforbruk så vil kommunen ikke avsette noe på disp.fond.

Av kommunens disposisjonsfond på kr 36 mill. blir kr 35,3 mill. benyttet for å dekke merforbruket for 2023. Det gjør at kommunen etter 2023 sitter igjen med ca. kr 0,7 mill. i disp.fond.

Personal og organisasjon

Likestilling

Indre Fosen kommune har mål om å bli en foregangskommune på likestilling mellom kvinner og menn. Kommunen har derfor fokus på temaet. Det meste gjøres gjennom et kontinuerlig arbeid med holdninger blant ledere og ansatte. Kommunen har kommet langt i dette arbeidet, og på de fleste områdene er det reell likestilling mellom kjønnene. Dessverre så ble fordelingen mellom kjønnene av folkevalgte dårligere enn tidligere, og det skaper utfordringer når det skal velges formannskap og utvalg.

Tiltak som kan nevnes:

- Beregning av lønnsforskjeller mellom menn og kvinner gjennomgått i forkant av alle lokale forhandlinger.
- Det er satt i gang flere tiltak mot uønsket deltid, og ved nyansettelse skal deltidsansatte med små stillinger prioriteres.
 - Kommunen er deltaker i KS prosjekt «Helttidskultur»

Indre Fosen har 1071 med ansettelsesforhold og av de er 189 menn og 902 damer.

Miljø

Målet i tjenesteproduksjonen er til enhver tid å sørge for best mulig kvalitet gjennom god forvaltning av fellesskapets midler. Det er spennende og inspirerende å være på et lag som i tillegg til å drifte gode kommunale tjenester, også med glød og entusiasme arbeider aktivt med endringer for å møte framtidens behov. Alle medarbeidere fortjener en stor takk for helhjertet og god innsats i 2023. Tillitsvalgte og ansatte viser evne, vilje og mot til å stå på i den nye kommunen. En stor takk også til det politiske miljøet for et konstruktivt samarbeid om felles utfordringer som det jobbes med hver dag, til det beste for kommunens innbyggere.

Kommunen hadde i 2023 et sykefravær på 9,2%.

Internkontroll

Internkontroll

Internkontroll

Kommunelovens § 25-1 krever at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Den skal være systematisk og tilpasses vår størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Indre Fosen kommune har flere overordnede reglement, rutiner og retningslinjer som er styrende for virksomheten. Av de viktigste kan nevnes:

- Delegasjonsreglement, både politisk og administrativt
- Arbeidsgiverpolitiske retningslinjer og personalregulativer
- Økonomi- og finansreglement
- Innkjøpsstrategi
- Eierskapsmelding og -strategi
- Kommunikasjonsstrategi
- Reglement for møtevirksomheten
- Etske retningslinjer.

Med utgangspunkt i de overordnede styrende dokumenter er det utarbeid detaljerte rutinebeskrivelser innenfor de ulike tjenesteområdene. Internkontrollen har som formål å gjennomføre en risikobasert kontroll på at det er etablert gode rutiner og arbeidsprosesser på viktige områder, at disse etterleves og at avvik og feil avdekkes og håndteres.

Dokumentasjonen av overordnede styrende dokumenter og rutinebeskrivelser er i all hovedsak lagt i kvalitetssystemet Compilo. Kvalitetssystemet er et hjelpemiddel som beskriver arbeidsoppgavene på de ulike tjenestene og hvordan disse skal utføres.

Når det gjelder økonomiområdet har det vært arbeidet systematisk med å styrke både den innebygde internkontrollen i økonomisystemene, rapporterings- og analyseprosessen, opplæring av brukere og systematikken i periode- og årsavslutningene. Området er gjenstand for regnskapsrevisjon hvor også etterlevelse og internkontroll er i fokus. Det er ikke rapportert om vesentlige avvik.

Også innen lønns- og personalområdet har det vært arbeidet systematisk med oppdatering av regler og prosedyrer, styrket kompetansen og utført omfattende kompetansebygging i organisasjonen. Også dette har styrket internkontrollen på disse områdene.

Avviksrapportering

En viktig del av internkontroll-arbeidet er kommunens avviks- og forbedringsrapportering. Det ble meldt totalt 1374 avvik i rapporteringssystemet Compilo i 2023, 60% økning i forhold til 2022. Økningen er jevnt fordelt og er forholdsvis lik for de ulike kategoriene, det samme gjelder alvorlighetsgraden. 98% av avvikene var lukket ved utgangen av året.

I overkant av 66% av avvikene er meldt på hovedkategorien «Tjeneste/bruker», mens 3% gjelder hovedkategorien «Personvern/informasjonsikkerhet GDPR». Rundt 18% er HMS-avvik og resterende 12% er avvik knyttet til kategorien «Organisasjon/internt».

Når det gjelder alvorlighetsgrad er fordelingen for avvikene slik: lav 64%, middels 32% og høy 4%. Alle avvik med høy alvorlighetsgrad er lukket ved årets utgang.

Avviksrapporteringen er på samme måte som den generelle internkontrollen ulikt implementert i organisasjonen. Det er særlig innenfor helse sektoren at systemet er aktivt i bruk. De to tjenestene har ca. 86% av alle rapporterte avvik.

Kommunens tjenesteområder

Fellestjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Fellestjenester ble som følge av områdegjennomgangen i 2023 en ny sektor.

Fellestjenester består av:

- eiendom
- Fosen IKT
- kommunikasjon
- personal og HR
- politisk sekretariat
- servicetorg og dokumentsenter
- økonomi, herunder Fosen Inkasso

Det ligger også til fellestjenestene å ha et overordnet ansvar for virksomhetsstyring, internkontroll, prosjekt-styring og -gjennomføring, anskaffelser, beredskap og sektorovergripende prosesser.

I underliggende del presenteres den enkelte tjeneste:

Eiendom

Kommunen forvalter ca. 110.000 kvm fordelt på ca. 100 bygg. I forvaltningen av disse eiendommene inngår oppgaver som regelmessig og periodisk renhold av gulv, vindu, møbler og tepper. Videre prosjektering, nybygg og renovering, bygg-vedlikehold, energistyring, utleie av omsorgs-, flyktninge- og gjennomgangsboliger, innleie av boliger til flyktninger, kontraktsoppfølging, helpdesk og vaktmestertjenester.

Fosen IKT

Fosen IKT er interkommunalt vertskommunesamarbeid for felles IKT-driftstjenester, anskaffelser og digitalisering for kommunene på Fosen, samt selskaper eid av kommunene. De leverer tjenester til ca. 6000 brukere, drifter ca. 4300 PC'er og 140 fagsystemer. Fosen IKT skal ivareta kommunenes behov for teknisk drift av sentral infrastruktur, forvaltning, anskaffelser og utvikling av IKT infrastruktur for å understøtte digitale løsninger i sektorenes tjenesteproduksjon. Fosen IKT skal gjennomføre kontinuerlig utvikling sammen med kommunene innen teknologi og prosesser i digitaliseringsarbeidet.

Kommunikasjon

Kommunikasjon drifter og utvikler kommunens hjemmeside, som har i overkant av 700 000 visninger i året. Hjemmesiden og sosiale medier brukes aktivt for å synliggjøre kommunen og kommunens tjenester. Videre utarbeide, dele og publisere målrettet informasjon internt og eksternt. Utvikle og legge til rette for digitale innbyggerløsninger, samt tilby kommunikasjonsfaglig rådgivning og mediehåndtering.

Personal

Personal gir råd og støtte til ledere i spørsmål knyttet til personalhåndtering, som for eksempel rekruttering, konflikthåndtering, sykefraværsoppfølging, lønnsfastsetting, nedbemanning og omplassering. I tillegg har personal ansvaret for arbeidsmiljøundersøkelsen, lokale lønnsforhandlinger, kommunens pensjonsordning og personforsikringer, sommerjobb for ungdom, administrasjon av lokale særavtaler og arbeidstidsordninger, reglement og retningslinjer innen personalområdet, samt informasjonsmøter med hovedtillitsvalgte. Personal administrerer verneombudsordningen, er kontaktpunkt for bedriftshelsetjenesten og koordinator for lærlinger. Personalsjef har møteplikt og talerett i arbeidsmiljøutvalget og ansvar for saksframlegg til administrasjonsutvalget.

Politisk sekretariat

Politisk sekretariat går gjennom sakskart, gjennomfører innkalling til politiske møter, protokollering og forfallsbehandling. Videre administrasjon av møtegodtgjørelse, tappt arbeidsfortjeneste og kjøregodtgjørelse. Er sekretariatfunksjon og støtte til ordfører, varaordfører og politikere.

Servicetorg og dokumentcenter

Servicetorget og dokumentcenter er førstelinjen for kommunens henvendelser. Servicetorget mottar årlig 6000 henvendelser via telefon og besøk, hvor ansatte veileder og informerer våre brukere.

Dokumentcenteret mottar alle skriftlige henvendelser til kommunen. Årlig registreres det 120.000 dokumenter til saksbehandlere og kommunens offentlige postliste. Dokumentcenteret er ansvarlig for alle historiske arkiver. Her får innbyggere og saksbehandlere bistand med å finne alle typer dokumentasjon i samarbeid med vårt arkivdepot i Trondheim. Dokumentcenteret utvikler og administrerer 130 digitale skjemaer og er ansvarlig for 30 fagsystemer. Her gis det opplæring og support til brukere, og avdelingen har løpende dialog med leverandører og jobber med utvikling relatert til systemene.

Økonomi

Økonomi understøtter utarbeidelse av økonomiplaner og årsbudsjett, oppfølging av måneds og tertialrapporter av økonomisk status, fremleggelse av drifts og investeringsregnskapet, kontroll av gjeldsforvaltning til kommunen, ha en trygg og solid avkastning på kommunens avsatte sparemidler, hjelper lederne med å sikre at regnskapet er korrekt og i samsvar med gjeldende regelverk samt

momskompensasjon. Fakturerer alle kommunale avgifter på VAR-området (vann, avløp, feiing) og eiendomsskatt, forvalter startlån og driver gjeldsrådgivning.

Fosen Inkasso er organisert under Økonomi og er et interkommunalt vertskommunesamarbeid for innfordring av alle ubetalte fakturakrav og gjennomfører alle sider av innfordring, fra purring til rettslig innfordring.

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Rev. bud. hiå. 2023	Regnskap hiå. 2023	Avvik hiå.	Rev. bud. 2023	Avvik i kr
10-Politisk	12 216	11 710	506	12 216	506
11-Kommunedirektør	3 470	4 800	-1 330	3 470	-1 330
12-Økonomi	8 033	7 577	456	8 033	456
13-Personal og kommunikasjon	13 416	16 001	-2 585	13 416	-2 585
14-Fosen IKT	0	0	0	0	0
15-Kirka og andre trossamfunn	9 001	8 955	46	9 001	46
16-Eiendom	29 133	41 915	-12 782	29 133	-12 782
Sum	75 269	90 958	-15 689	75 269	-15 689

Kommentar til status økonomi

Kommunedirektør

Det er et merforbruk på kommunedirektør knyttet til kjøp og innføring av virksomhetsstyrings-systemet Framsikt. Det er også avskrivning på tap på fordringer.

Økonomi

Økonomi går med et lite mindreforbruk. Dette kommer fra et mindreforbruk på støtte til boligtilpasning.

Hendelser i 2023:

- Innført nytt inkassosystem KK2
- Innført nytt ERP system, som ga oss store utfordringer med regnskapet. Det nye systemet var ikke ferdigutviklet og det førte til at kommunen manglet viktige regnskapsmessige tjenester gjennom året. Resultatet var at kommunen ikke var ajour med bankavstemming før langt ut i 2024 og mottok refusjonene fra sykefraværet for 2023 i 2024. Det var også flere andre viktige tjenester som ikke var på plass. Det førte til at kommunen ikke kunne få levert et regnskap før sent mars 2023.

HR og personalarbeid

- Det er gjennomført medarbeidersamtaler med alle på økonomi
- Det var 0% sykefravær i økonomi

Personal og kommunikasjon

2023 er året hvor det er gjort en opprydding i kontoer og tjenester.

Noen ekstraordinære utgifter har tilkommet i 2023:

- Kostnader på migreringer av arkivbaser etter kommunesammenslåingen
- Nye hjemmesider. Her er det både engangskostnader og noen nye moduler som øker årlige kostnader
- Økninger i alle lisenskostnader som har fulgt en unormal prisstigning som ellers i samfunnet. Siden lisenskostnadene er på store systemer, blir virkningen av prisstigningen også stor.
- Det ligger også inne forholdsvis stort akkumulert beløp på mange små og mellomstore systemer/moduler i fagsystemer, som det er usikkerhet om benyttes. Disse har blitt mer synlig etter at budsjettet ble delt inn i flere tjenester.

Fosen IKT

Siden Fosen IKT er et vertskommunesamarbeid er det gitt noe utvidet informasjon i årsrapporten.

DRIFT:

Indre Fosen Kommune sin andel av Fosen IKT sitt drifts-budsjett utgjør ca. 40% av totalen.

Overskuddet skyldes i hovedsak:

- Digitaliseringsleder ble utleid til Trøndelags-prosjektet Datadreven kommune ut fra januar til ut mai måned.
- Stort langtids-sykefravær førte til betydelige refusjoner fra NAV. Sykefraværet ble i svært liten grad erstattet av innleide ressurser.

INVESTERING:

Investeringene i 2023 var:

- Ny hardware til serverrom infrastruktur
 - Ny lagringsløsning og nye SAN-svitsjer
 - Nye servere
 - Nye kjerne-svitsjer
- Implementering av nytt brukeradministrativt system, eAdm

Medarbeidersamtaler

Det ble gjennomført medarbeidersamtale med alle ansatte og lærlinger i 2023.

Fravær:

Fosen IKT hadde et rekordstort langtidssykefravær i 2023 med 2 ansatte fraværende i lengre perioder. Disse var nær 100% tilbake på slutten av året.

De største prosjektene og aktivitetene Fosen IKT har vært involvert i løpet av 2023:

1. Anskaffelse og implementering av ny sentral infrastruktur som:
 1. Ny server-hardware for virtualiserings-plattformen
 2. Ny lagringsløsning
 3. Nye kjerne-svitsjer
2. Implementering av nytt brukeradministrativt system, eAdm.
3. Ferdigstille implementeringen av Helseplattformen.
4. Integrasjoner til ny ERP-løsning.
5. Virksomhetsarkitektur-kartlegging.
6. Deltakelse i DigiTrøndelag og prosjektet Datadreven kommune.
7. Interne forbedringsprosjekter innen serverdrift og teknisk sikkerhet.
8. I Indre Fosen Kommune har vi skiftet ut alle svitsjer og trådløspunkter på de største skolene.
9. Inngåelse av IRT-avtale med leverandør i tilfelle alvorlig datasikkerhetshendelse. Responstid 365/24/7/4
10. Nye hjemmesider for alle Fosen-kommunene.
11. Arbeid med virksomhets-arkitektur
 1. Behandlingsprotokoller og DPIA
 2. Prosesskartlegging
 3. CMDB, (tracking av utstyr, etiketter)
12. YouTube-kanal for opplæring i Fosen-kommunene.
13. UniFi Protect og Access
 1. Kameraovervåkning, app-styrt dørlås og ringeklokke.
14. Beredskapsøvelse IKT-bortfall Ørland Kommune.
 1. <https://www.adressa.no/nyheter/trondelag/i/GMqe0Q/her-faar-ordfoereren-beskjeden-om-dataangrepet-som-lammer-kommunen>

Digitalisering og utviklingsarbeid

- Datadrevne kommuner: strategisk vei for vanlige kommuner å bevege seg fra analoge til digitalt datadrevne forvaltningsmodeller.
- Samarbeid med Malvik Kommune: Det er etablert et samarbeid med Malvik Kommune angående anskaffelse av verktøy for virksomhetsarkitektur. Anskaffelsen hadde en ramme på 50 mill. kr.
- Kartlegging av Bygg og Eiendom: Det er gjennomført en grundig kartlegging av prosjekter og drift innenfor bygg og eiendom, og identifisert områder der prosjekter og drift ser ut til å overlappe hverandre.

Anbud og anskaffelser

Innkjøpsleder var involvert i følgende felles anskaffelser:

- Anbud nytt fagsystem Fosen Barnevern
- Anbud nytt fagsystem Fosen GIS
- Anbud nytt virksomhetsarkitektur fagsystem
- Oppfølging av fellesanbud fylket innen IT,
- Oppfølging av fellesanbud fylket innen andre områder
- Oppfølging av fellesanbud mot blant annet Værnesregionen
- Anskaffelser av interne fagsystemer Fosen IKT
- Anskaffelser av server-, klient- og nettverks utstyr.

Positive hendelser i driftsåret 2023

Listen over gjennomførte prosjekter i 2023 sees på som positive hendelser i driftsåret. De som kan nevnes ekstra er nytt brukeradministrativt system, eAdm. ERP systemet er nå master datakilde for IT brukerne. Dette betyr at brukere opprettes enklere og med nødvendige tilganger. Brukere blir også automatisk deaktivert og slettet når stillingen blir avsluttet i ERP systemet. Dette medfører bedre sikkerhet samt sparte penger på lisenser.

Eiendom

Utgifter:

Det ble uforutsette utgifter til fiber, strøm, bioenergi, forsikring, kommunale avgifter, leasing av biler og brøyting. Noe skyldes nye avtaler og økt prisstigning.

Økonomiske utfordringer:

Videre stod Eiendom overfor økte lønninger, vikarinnleie på grunn av sykemeldinger og mangel på timestillinger i budsjettet. I tillegg opplevdes en økende forekomst av skadedyr i byggene våre.

Resterende merforbruk var på vedlikehold av bygninger:

Håndtere merforbruk knyttet til vedlikehold av bygninger på skoler, barnehager og institusjoner.

Overordnet for Fellestjenester

Det lages tiltak for å følge opp økonomi tett for å vurdere mål, økonomi og resultater i en sammenheng. Dette arbeidet ble startet opp i 2023, og fortsetter for fullt i 2024.

Personal og kommunikasjon

Tiltak som ble vurdert i 2023 var en full gjennomgang og oppsigelse av systemer og enkeltmoduler som ikke var i drift eller benyttes tilstrekkelig.

Det er også behov for innstramming når det gjelder postforsendelser. Det benyttes betydelige ressurser på å sende ut fysisk og digital post. Det bør derfor settes inn tiltak for å gjøre denne prosessen bedre.

Eiendom

Dessverre har eiendomsforvaltningen overskredet budsjettet, og det har vært utfordrende å opprettholde økonomisk kontroll ettersom ERP-systemet ikke har vært kontinuerlig oppdatert.

Videre har kostnadene knyttet til tjenester i noen grad falt på Eiendom. Det er også tydelig at det er behov for bedre forståelse blant personalet når det gjelder innkjøpsstopp og nødvendige utgifter. Dette er et område som det arbeides videre med i 2024.

Den betydelige mengden eiendom som må forvaltes, gjør situasjonen enda mer utfordrende. I tillegg tok kommunen over to videregående skoler, som ikke var inkludert i budsjettet. Dette har ført til økte kostnader, som igjen kompliserer økonomistyringen.

Det er nødvendig å fastsette standarden for vedlikehold av bygningene og hvilken standard som kan aksepteres. Det er igangsatt et prosjekt for å gjennomgå tjenestene som Eiendom leverer. I tillegg blir det lagt stor vekt på kulturendring, særlig blant vaktmestere og administrativt personale, med fokus på hva vi virkelig må bruke penger på.

Viktige begivenheter

Våren 2023 var preget av områdegjennomgangen som hadde sitt utgangspunkt i internkontrollrapporten. Områdegjennomgangen ble ledet av Fellestjenester og med bred involvering fra sektorene og tillitsvalgte. Denne gjennomgangen resulterte i en omorganisering sommeren 2023 og det videre ble gjennomført i sektorene høsten 2023.

Innføring av nytt ERP-system 1. mai 2023 har preget kommunen på negativ måte, hvor tilgang til styringsdata og nødvendig funksjonalitet ikke var på plass.

Høsten 2023 ble preget av innføring av nytt virksomhetssytings-system, Framsikt, hvor handlings- og økonomiplan for 2024-2027 samt budsjett 2024 ble utarbeidet i.

HR og personalarbeid

Utviklingssamtaler er gjennomført med alle.

Sykefraværet for Fellestjenester fra mai til desember var 0,28% korttid og 5,19% langtid. Totalt 5,48%.

Oppfølging av vedtatte mål

I vedtatt økonomiplan for 2023 var det satt opp mål, men målene hadde varierende mulighet for oppfølging på grunn av målformuleringen. De har dermed ikke blitt satt i system på ønsket måte. I tillegg ble det i løpet av 2023 kjøpt inn nytt virksomhets- styringssystem, som bygger målstrukturen på ny måte. Etter sommeren ble det økt fokus på det nye virksomhets-styringssystemet og målene som ble hentet fra foreløpig samfunnsplan som forberedelse til handlings-og økonomiplanen for 2024-2027

Oppvekst

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Rev. bud. hiå. 2023	Regnskap hiå. 2023	Avvik hiå.	Rev. bud. 2023	Avvik i kr
20-Oppvekstsjef	57 891	63 350	-5 459	57 891	-5 459
21-Skoler	130 655	136 334	-5 679	130 655	-5 679
22-Barnehager	46 459	50 276	-3 817	46 459	-3 817
Sum	235 005	249 960	-14 955	235 005	-14 955

Kommentar til status økonomi

Oppvekstsjef

Oppvekstsjef innbefatter fellesutgifter oppvekst og har et samlet merforbruk på ca. kr 5,5 mill. i 2023. Merforbruket her skyldes i all hovedsak merforbruk på følgende store budsjettposter under fellesutgifter:

- Tilskudd til private barnehager (ca.kr 3 mill. i merforbruk)
- Styrket tilbud til førskolebarn i private barnehager (ca.kr 0,7 mill. i merforbruk)
- Skoleskyss (ca.kr 1,6 mill. i merforbruk)

Tilskuddet til private barnehager ble i 2023 vesentlig høyere enn det grunnlaget som var kjent da budsjettet ble lagt høsten 2022. I tillegg ble det større overføringer til private barnehager for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging.

Når det gjelder merforbruket på skoleskyss, skyldes dette en betydelig prisøkning i løpet av 2023, spesielt knyttet til nytt anbud på individuelt tilrettelagt skyss.

Skoler

Skolene i Indre Fosen har i 2023 hatt et relativt stort merforbruk i forhold til budsjett. Deler av merforbruket kan forklares med store utgifter knyttet til oppfølging og tilrettelegging knyttet til bosetting av flyktninger. Dette er midler som overføres fra fond i ettertid. For skolenes del dreier dette i 2023 seg om kostnader på ca.kr 3 mill.

Videre har skolene hatt økte utgifter knyttet til innføringen av 12 timer gratis SFO for 1. trinnselever i 2022 og for 2. trinnselever i 2023. Dette har medført lavere foreldrebetaling, større elevgrupper og økt bemanning som ikke var budsjettet. Indre Fosen kommune er tilført midler på i overkant av kr 3 mill. for å kompensere for dette over rammetilskuddet uten at dette er lagt til rammen for grunnskolene.

Enkeltskoler har budsjettet med helårseffekt knyttet til ombygging til mer hensiktsmessige klasserom, mens det i realiteten kun fikk halvårseffekt. Dette har medført merforbruk på lønn. På samme måte var det ikke budsjettet med det lønnsoppgjøret vi endte opp med til slutt.

Utfordringene knyttet til innføring av nytt økonomisystem har gjort det særdeles vanskelig å holde oversikt over utviklingen. Både knyttet til at man i perioden mai til og med september ikke hadde tilgang og innsyn i det hele tatt, men også på grunn av stort etterslep på bokføring av refusjoner og andre inntekter resten av året.

Barnehager

Merforbruket i barnehagene skyldes i hovedsak lønn til sykevikarer grunnet høyt sykefravær, ikke-budsjetterte utgifter knyttet til flyktningebarn, samt et betydelig merforbruk på styrket tilbud til førskolebarn.

Viktige begivenheter

Oppvekstsjef

Prosjektet “Bedre tverrfaglig samarbeid” har vært gjennomført i Indre Fosen kommune i perioden 1. mars 2021 - 31. desember 2023. Gjennom prosjektet er BTI-modellen innført som arbeidsmetodikk i alle tjenester som arbeider med barn og unge i kommunen. Prosjektet har medført en betydelig strukturering av vår måte å jobbe rundt barn og unge på, og har utviklet vår tverrfaglige samhandling betydelig. Erfaringene fra prosjektet tas med i det videre implementeringsarbeidet, og det videreføres en begrenset ressurs for å sikre videreføringen av det arbeidet som prosjektet har satt i gang.

Oppvekstsektoren har tatt i mot og ivaretatt en betydelig andel flyktninger i løpet av 2023. Dette har utfordret enhetene våre på ulike måter, men utfordringene har blitt håndtert på godt vis. Ulike kurs og kompetansehevingstiltak har blitt gjennomført i barnehager og skoler for å kunne møte de nye utfordringene så godt som mulig.

Skoler

Alle grunnskolene våre deltar på kompetansehevingstiltaket “Inkluderende praksiser” som for alvor startet opp i 2023. “Inkluderende praksiser” er et kompetansehevingstiltak som er utarbeidet av Fosennettverket i samarbeid med Senter for praksisrettet utdanning ved Høgskolen i Innlandet, og er basert på Indre Fosen kommunes “Inkluderingsveileder”. Tiltaket varer til 2028, og vi setter pris på å få en langsiktig og vedvarende tilnærming til denne tematikken i skolene våre.

Da Fevåg/Hasselvika skole stod i en krevende situasjon bemanningsmessig våren 2023, ble utfordringen godt håndtert av løsningsorienterte ansatte gjennom godt samarbeid. Mellomtrinnet ble flyttet fra Fevåg/Hasselvika til Åsly skole på forholdsvis kort varsel. Tilbakemeldinger fra elever, foresatte og ansatte tyder på at denne prosessen og mottakelsen ble gjennomført på en god måte, til tross for at situasjonen der og da var prekær.

Barnehager

Barnehagene har deltatt i kompetansehevingstiltaket “Tett på”. Gjennom dette tiltaket har barnehagene mottatt direkte veiledning fra Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning, deltatt

på nettverkssamling for ledere i barnehagene på Fosen, deltatt på felles fagdag for alle barnehagene på Fosen og gjennomført oppfølging i lokalt styrernettverk.

I tillegg nevnes følgende:

- Godt arbeid med implementering av BTS, BTI og stafettlogg, veiledning og arbeid i barnehagene, oppfølging og veiledning i lokalt styrernettverk
- Lederutviklingssamling med Hanne Kvaløsæter med fokus på mellomlederrollen
- Barnehagemyndigheten har deltatt på en opplæringsrekke knyttet til rollen som barnehagemyndighet
- Innkjøp av førstehjelpsdukker etter støtte fra frivillige lag og foreninger
- Igangsatt arbeid med oppvekstsenter i Hasselvika
- Enhetsledere og områdeleder barnehage har deltatt på en kursrekke Lederkompetanse i fremtidsrettede barnehager
- KFUB: Det er gjennomført 3 møter i KFUB, 2 vanlige møter og årsmøte

HR og personalarbeid

Medarbeidersamtaler

Det er gjennomført medarbeidersamtaler med de aller fleste ansatte i oppvekstsektoren i 2023. De få som ikke har gjennomført samtale hadde sin forrige samtale på slutten av 2022 og prioriteres tidlig i 2024.

Sykefravær

Enkelte enheter har i løpet av 2023 hatt periodevis høyt sykefravær. Grunnet utfordringene med innføringen av nytt ERP-system har vi ikke gode nok tall på fraværstatistikken for 2023 per nå.

Alle skoler og alle barnehager har i løpet av 2023 deltatt på og fullført IA-skolen i regi av NAV Arbeidslivssenter. Barnehagene har i tillegg deltatt på fagdag og samlinger med "En bra dag på jobben", et samarbeid med NAV Arbeidslivssenter og psykolog Berge.

Oppfølging av vedtatte mål

Målsettinger for 2023 - 2026

Oppvekstsektoren bidrar til at alle som vokser opp og bosettes i Indre Fosen kommune opplever at de mestrer sine liv ut fra sine forutsetninger. For å lykkes med dette har Indre Fosen kommune utviklet et *helhetlig utdanningsløp*, kjennetegnet av *inkludering* og *tverrfaglighet*.

- *Helhetlig utdanningsløp*: God gjennomføring for alle sikres gjennom gode overganger mellom hjem, barnehage, grunnskole og videregående skole/jobb.
- *Inkludering*: Alle deltar i læringsfellesskapet og det sosiale livet sammen med de andre. Det innebærer at den enkelte opplever sosial tilhørighet og sosialt fellesskap med jevnaldrende, og

at opplæringen er tilpasset evner og behov – slik at barn og elever lærer og utvikler seg både menneskelig og faglig.

- *Tverrfaglighet*: God tverrfaglig samhandling sikres gjennom utvikling av felles forståelse, tillit og respekt på tvers av roller, fag og sektorer. Dette er en bevissthet om at tverrfaglighet er et utviklingsarbeid som over tid bidrar til systematisk, tverrfaglig kompetansebygging. Til hjelp i det tverrfaglige samarbeidet benyttes sjekklista for «Det gode samarbeidet».

Gjennom det 3-årige prosjektet “Bedre tverrfaglig samarbeid” har Indre Fosen kommune tatt store steg i riktig retning når det gjelder det tverrfaglige samarbeidet mellom alle tjenestoområder som jobber med og rundt barn og unge. Dette er et svært omfattende endringsarbeid, hvor det jobbes med å endre etablerte kulturer. Dette arbeidet er nå kommet langt, og vil fortsatt ha stort fokus i tiden fremover for å sikre at de nye strukturene og arbeidsmetodene får sette seg å skape en ny og felles kultur for tverrfaglig samarbeid.

Revidering av planverket for gode overganger mellom barnehage, skole og videregående skole, samt alle overganger internt i disse, er igangsatt gjennom prosjektet “Bedre tverrfaglig samarbeid”. Dette arbeidet fullføres og implementeres i 2024.

Skolenes deltakelse i det 5-årige kompetansehevingstiltaket “Inkluderende praksiser” og barnehagenes arbeid gjennom kompetansehevingstiltaket “Tett på” sikrer kontinuerlig fokus på og arbeid med inkludering i alle våre enheter.

Helse og omsorg

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Rev. bud. hiå. 2023	Regnskap hiå. 2023	Avvik hiå.	Rev. bud. 2023	Avvik i kr
30-Helse og omsorgssjef	12 670	13 855	-1 185	12 670	-1 185
31-Fellestjenester helse	11 110	10 485	625	11 110	625
32-Omsorg	237 479	256 717	-19 238	237 479	-19 238
34-Helse og familie	69 999	62 934	7 065	69 999	7 065
36-Fosen barneverntjeneste	27 700	30 189	-2 490	27 700	-2 490
Sum	358 957	374 181	-15 224	358 957	-15 224

Kommentar til status økonomi

Kommunalsjefområdet, felleskostnader for sektoren:

Merforbruk skyldes

- For lavt budsjetterte kostnader for andel Fosen helse IKS (satser 2023 var ikke klare når budsjett ble lagt, fordelingsnøkler endret og redusert bruk av fond i IKS 2023)
- Lavere tilskudd fra statsforvalter enn budsjettert (dekning av lønnskostnader redusert).
- Ikke kompensert lønnsoppgjør 2023

Koordinerende enhet og PPT :

Begge går med mindreforbruk.

PPT tilnærmet i null, liten enhet og ingen variabler med uforutsigbarhet

Koordinerende enhet, mindreforbruk skyldes nye lønnsmidler for 2023, stillingen ble besatt på slutten av året.

Helse og familie:

Området går med mindreforbruk totalt sett, men det er store variasjoner mellom enhetene.

Helsestasjon, fysio-ergoterapitjenester, NAV og flyktningetjenesten går alle med mindreforbruk.

Mindreforbrukene skyldes at de har hatt vakante stillinger i deler av året som de ikke har fått ansatt riktig kompetanse i, samt flyktningetilskudd.

Psykisk helse og rus går med et lite merforbruk. Dette er knyttet til manglende kompensert lønnsoppgjør og høy prisstigning.

Legetjenesten har et større merforbruk. Dette skyldes kostnader til fastlegevikarer og legevakt. (Bakvaktordninger med også økte legevaktsatser etter sentral forhandling. I tillegg har det vært en gjennomgang av kommunens pensjonsforpliktelser til legenes legevaktsarbeid som har medført en merutgift på nærmere en million.)

Omsorg:

Området samlet har et stort merforbruk, men det er to enheter som har mindreforbruk (Hjemmetjenestene i hhv Stjørna/Råkvåg samt Rissa). Området består av enheter med stor kompleksitet knyttet til både inntekter og utgifter.

Regnskapsmessig har det vært store utfordringer, da både inntekter og utgifter er postert på feil konto, feil tjeneste og feil enhet. Vikarlønn samt variabel lønn i alle former er for eksempel ført som fastlønn, og inntekter fra brukerbetalinger, ulike refusjoner og lignende er ført på feil enheter. Tallene var ikke synlige før nå i 2024, bilag for å se hva som er ført er ikke mulig å åpne.

De tjenestene som har store varekostnader har størst merforbruk, da prisstigning ikke er kompensert (bleier, annet forbruksmateriell, medikamenter, matvarer).

Manglende kompensering av hele lønnsoppgjøret gir store utslag i dette området pga størrelsen på området.

I tillegg kommer merkostnader pga økt bruk av overtid som skyldes at de tilgjengelige vikarene med nødvendig kompetanse er ansatte i fulle stillinger. Mangel på sykepleierkompetanse har medført bruk av vikarbyrå ved Vanvikan Stadsbygd hjemmetjeneste.

Nye kostnadskrevende oppgaver er også kommet til i BOA, etablert barnebolig (lovpålagt oppgave/vedtak jfr. behov).

Barnevern:

Merforbruk skyldes nye oppgaver rundt barn/familier i 2023, kombinert med dobling av pris på statlige tiltak. Følger av barnevernreformen.

Flyktninger:

Vi har tatt imot store mengder flyktninger siden våren 2022, og flyktningetjenesten er etablert på nytt etter at den ble vedtatt nedlagt desember 2021.

Bosettingsanmodning for 2023 ble behandlet og vedtatt etter at budsjett er lagt. Uten regnskapssystem var det ikke mulig å budsjettkorrigere. Det er merkostnader i flere sektorer og tjenester som følge av bosettingsarbeidet.

Med bakgrunn i det totale merforbruket som må inndeckes, er det ikke rom for avsetting av midler fra flyktningskuddene.

Vi har i 2023 hatt en merkostnad på ca.10 mill. knyttet til tilskuddsberegning/regnskapsføring for 2022 (10 mill. fra tilskudd 2023 som dekker en bokføring på inntekt for 2022 som var 10 mill. for høy).

Områdegjennomgang:

Som en oppfølging av kommunedirektørens arbeid "områdegjennomgang" har sektoren arbeidet med egen organisering i to prosjekter kalt "yngrebølgen" og "eldrebølgen".

Arbeidet pågår fortsatt i sammenheng med oppdrag for 2024 og revidering av plan for helse og omsorgstjenester.

Tilsyn:

- I juni 2023 hadde statsforvalteren tilsyn ved Leksvik sykehjem. Statsforvalteren ønsket å undersøke om kommunens ledelse gjennom systematisk styring og ledelse sikrer forsvarlige helse- og omsorgstjenester til eldre med vedtak om heldøgns helse- og omsorgstjenester.

Tilsynet hadde følgende fokusområder:

- Om beboerne får dekket sine grunnleggende behov.
- Om beboerne får tilstrekkelig medisinsk oppfølging, herunder tannhelse.
- Om det legges til rette for brukarmedvirkning.

Tilsynet konkluderte med at det for Leksvik sykehjem ikke var utarbeidet et infeksjonskontrollprogram. Dette er brudd på forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten.

Sykehjemmet har i ettertid utarbeidet infeksjonskontrollprogram. Avviket ble med dette lukket.

- I oktober hadde arbeidstilsynet HMS-tilsyn ved Leksvik sykehjem og Rissa sykehjem. Hensikten med dette tilsynet var å kontrollere hvordan institusjonen jobber systematisk forebyggende for å unngå at arbeidstakerne får arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager. Begge sykehjemmene fikk flere pålegg i forbindelse med tilsynet:
 - Pålegg om kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak i forhold til muskel -og skjelettplager.
 - Pålegg om kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak i forhold til psykiske plager.
 - Pålegg om kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak i forhold til vold og trusler.
 - Pålegg om å bruke bedriftshelsetjenesten som bistand til påleggsgjennomføringen.

Frist for å etterkomme påleggene er satt til juni 2024.

Bruk av bemanningsbyrå:

- Fastlegemangel gjorde det nødvendig å benytte byrå for legetjenesten også i 2023.
- Spesifikk sykepleiermangel ved Vanvikan/Stadsbygd hjemmetjeneste har utløst behov for bruk av vikarbyrå i 2023.

Systemer for styring og kontroll - mangler verktøy:

- Innføring av ny ERP (regnskapssystem, lønn/personalinfo.) har medført fravær av verktøy for å følge med økonomi, inntekter og utgifter, gjennom hele året.
 - Ikke tilgjengelige tall/info.
 - feil førte tall
 - Store etterslep og forsinkelser
 - manglende tall for sykefravær
 - Ikke oppslagsmulighet på ansatteinfo som er nødvendig i daglig arbeid
- Mangler system for ROS-analyser
- Mangler styringssystem for kontinuerlig arbeid med rutiner og prosedyrer

Velferdsteknologi:

Kommet godt igang med innføring av velferdsteknologiske løsninger, tatt i bruk 37 medisindispensere, skiftet ut 250 trygghetsalarmer til oppdaterte modeller, tatt i bruk nytt responscenter - vertskommuneavtale med Stjørdal kommune om Værnes respons.

Arbeidet koordineres videre med styrket ressurs lagt til forvaltningskontoret.

Tidlig innsats og forsterket innsats på særlig områder:

- Kommunens arbeid med Bedre tverrfaglig innsats BTS og verktøyet stafettlogg er godt igang. Styrket ressurs til foreldreveiledning gjennom budsjettet 23, og foreldreveileder er ansatt (helsestasjonen).
- Rus og psykisk helse har etablert tilbud Vollmesteren ved hysnesbrygga i tråd med budsjettvedtaket. Kommunen mottok også 800 000 i statlige midler til dette arbeidet. Så langt synes overdragelsen å ha vært vellykket og viktig arena for arbeidstakerne som ønsker å være der.

Bosetting av flyktninger:

I 2023 ble det bosatt i tråd med bosettingsvedtaket som var 100 flyktninger (1. vedtak 80, tilleggsvetak +20).

Sykefravær:

Ansvar	Ansvar (T)	Ressnr	Ressnr (T)	Sykefraværs%	Korttidsfraværs%	Langtidsfraværs%
300	Helse- og omsorgssjef			3,88	1,38	2,50
302	Forvaltningstjenesten			5,99	1,15	4,84
305	Hjemmetjenester Leksvik			9,78	1,68	8,10
306	Hjemmetjenester Stjørna ute			10,67	1,13	9,54
308	Hjemmetjenester Vanvikan/Stadsbygd			15,92	1,05	14,87
309	Hjemmetjenester Rissa			6,35	1,66	4,69
310	Rissa Helsetun			14,41	2,72	11,70
315	Leksvik Helsetun			10,28	2,24	8,04
320	Helse			0,00	0,00	0,00
321	Legetjenesten			5,06	2,25	2,80
322	Helsestasjonen			14,50	0,41	14,09
323	Psykisk helse og rus			12,03	2,49	9,54
324	Fysio - ergo			4,34	1,41	2,93
325	NAV			0,00	0,00	0,00
326	Innvandringstjenesten			14,73	0,58	14,15
330	Rissa bo- og aktivitetssenter			12,89	2,98	9,91
331	Leksvik bo- og aktivitetssenter			11,61	2,61	9,00
350	Barneverntjenesten			8,44	2,88	5,56
				10,87	2,15	8,72

NAV* - mangler tall

Medarbeidersamtaler:

Gjennomført i de enhetene som ikke har turnustjenester.

I turnustjenestene er det gjennomført noen medarbeidersamtaler, det er ikke praktisk mulig for enhetsledere med personalansvar for flere enn 30 ansatte å ivareta denne oppgaven.

Spesielle forhold:

- Psykisk helse og rus hadde en større hendelse som utfordret personalets sikkerhet like før 2023. Hendelsen som blant annet innebefattet overfall av personal, har tatt kapasitet i personalarbeid store deler av 2023. Det har også medført en rekke prosesser knyttet til iverksetting av fysiske sikringstiltak i personalbase, disse er ikke på plass enda.

Vedtatte mål for 2023:

- Budsjettkorrigeringssak i kommunestyret februar 2023 vedtok 2% reduksjon i sykefravær.

Sektoren har redusert sykefravær fra 12% til 11 %, altså med 1%.

- Kompetansebygging:

Enhetene har hatt stort fokus på kompetansebygging, faglig utvikling.

Eksempel fra barnevernet:

- Mange på videreutdanning (Bufdir-støttede utd på 30 stp, samt 2 på masterstudie) (kompetansekrav jfr. lov)
- Fortsetter vår satsning på Barnesamtalen, 3 ferdig med sin sertifisering i 2023
- Deltakere på Led Vei (et forskningsoppdrag for KS om lederforankret veiledning i barnevernet – systematisk veiledning for god kvalitet i det kommunale barnevernet. Prosjektet har sin bakgrunn i KS sitt etablerte samarbeid med RKBU Midt-Norge, som ansvarlige for den nasjonale barnevernlederutdanningen ved NTNU, i den hensikt å styrke god styring og ledelse i det kommunale barnevernet)

Barnevernsleder sitter i referansegruppen for prosjektet.

Fosen barneverntjeneste har som en av tre bvtjenester i landet fått delta i studien, og gjennom dette fått mye opplæring, veiledning og kompetansepåfyll til lederteamet, men også 3 fagdager med hele tjenesten.

- Kystregionen har deltatt i KOMBA, fullfinansiert av skjønnsmidler fra Statsforvalter.

KOMBA står for *minoritetskompetanse i barnevernet* og er et opplæringsprogram for ansatte i det kommunale barnevernet, i den statlige fosterhjemstjenesten og ved barnevernsinstitusjoner. Opplæringen har pågått over tre felles samlinger, samt i grupper med veileder. Rapporten fra arbeidet ble fremlagt fysisk på siste samling, samt innsendt til godkjenning med frist nå i mars.

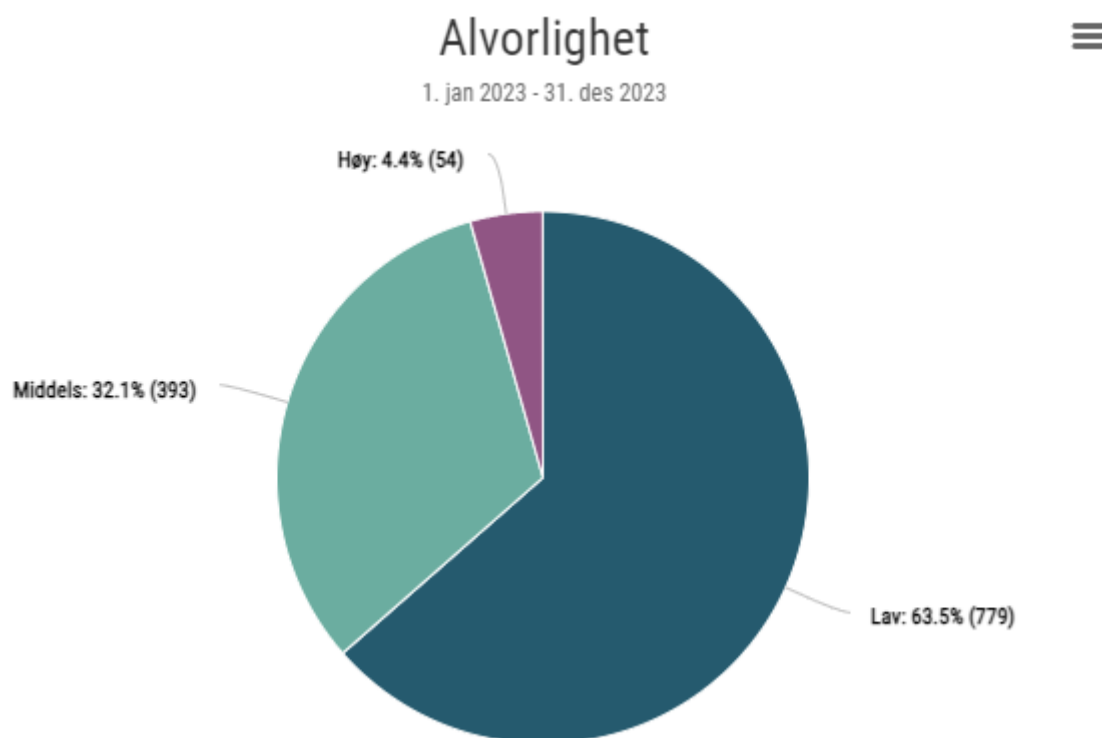
- Medarbeiderundersøkelse, 10-faktor:

Gjennomført for organisasjonen og fulgt opp gjennom året enhetsvis.

- Øke fokus på kontinuerlig forbedring, sikre forsvarlige tjenester:

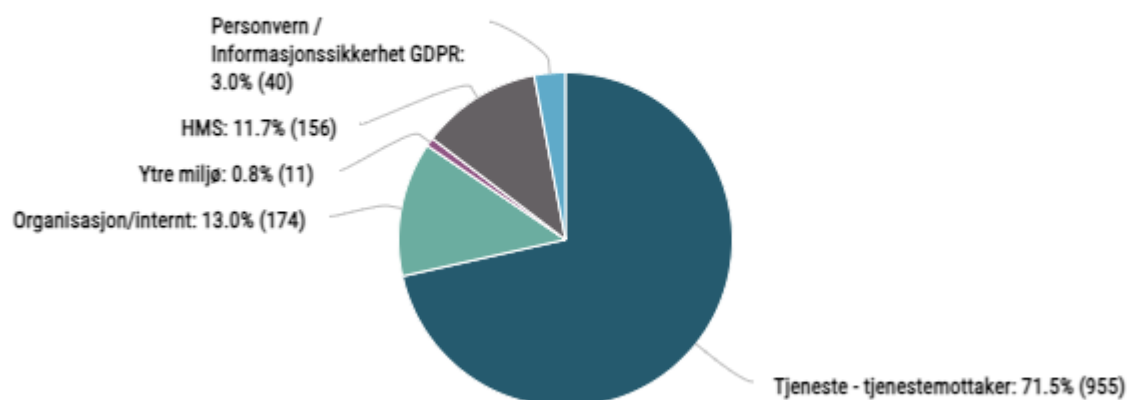
Avvik:

Helse og omsorgssektoren har registrert 1226 avviksrapporter i 2023. Avvik er en sentral del av internkontrollsystemet, og helsepersonell har særlig plikt til å melde avverge avvik, samt registrere avvik for å sikre oppfølging, læring og kontinuerlig forbedring.

Kategori

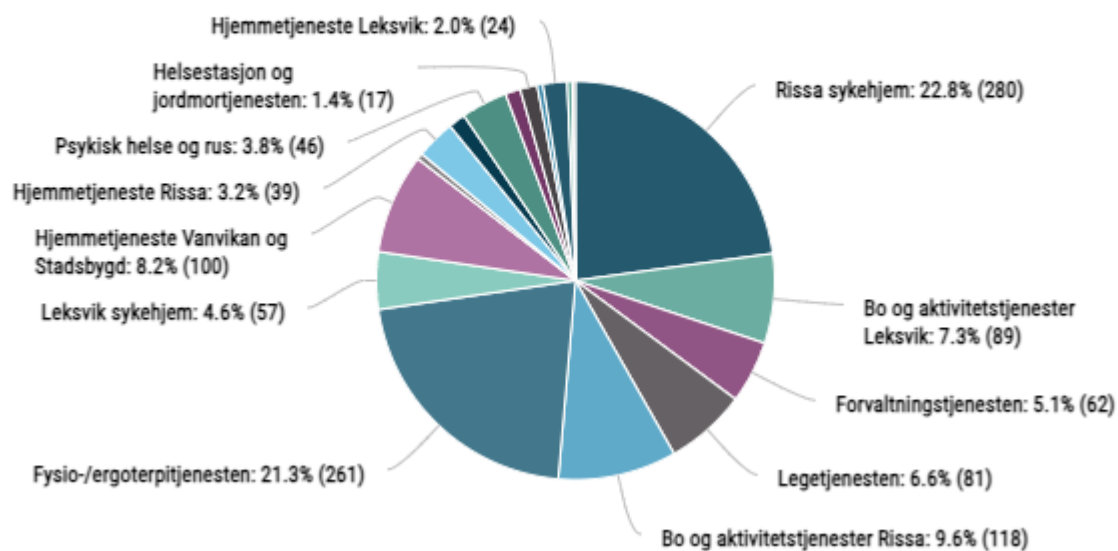
1. jan 2023 - 31. des 2023

Utkast / Drilldown

Rapportert til

1. jan 2023 - 31. des 2023

Samfunn

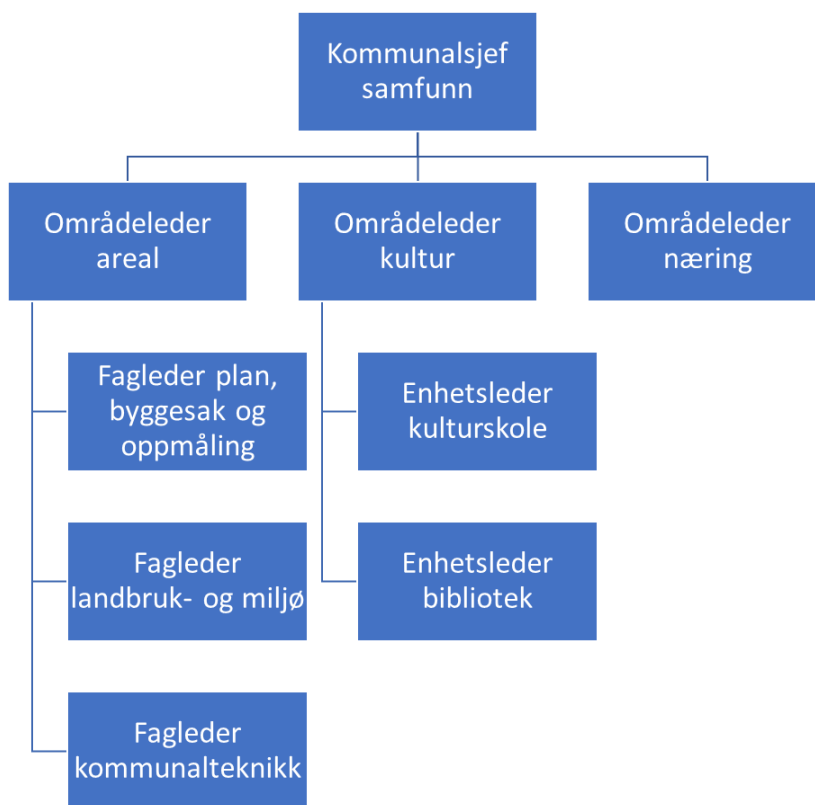
Tjenesteområdebeskrivelse

Sektor samfunn

Sektor samfunn har som mål å yte gode tjenester for innbyggerne og legge til rette for en bærekraftig utvikling i kommunen. De lovpålagte oppgavene skal løses i henhold til lov og forskrift. Samfunnsutviklerperspektivet, veiledning og attraktivitetsarbeid står sentralt i sektorens virke.

Organisering

I juni i 2023 ble det besluttet at den administrative organiseringen i Indre Fosen kommune skal være funksjonsbasert, og sektor samfunn ble etablert for å bl.a. ivareta kommunens samfunnsutviklerrolle.

Organiseringen gjenspeiler sektorens oppgaveportefølje. Sektoren er ny, og det vil naturlig nok ta noe tid å utvikle de ulike rollene og få god virksomhetsstyring på plass. Allerede nå ser vi allikevel positive effekter av økt samhandling på tvers av fagområdene. Det er viktig for sektoren og dens evne til å levere tjenester at de funksjonene/stillingene som har vært vakante i påvente av organisasjonsutviklingsprosessen blir besatt.

Område Næring

En kommune har mange roller, en viktig rolle er kommunen som nærings- og samfunnsutvikler. Erfaringene fra 7 år med ekstraordinær innsats innen næringsutvikling gjennom Omstillingsprogrammet viser at kommunens rolle er avgjørende for en målrettet og bærekraftig utvikling i kommunen. Gjennom langsiktig strategisk arbeid med tilrettelegging for næringslivet, ønsker vi å styrke lokalsamfunnet og bidra til en bærekraftig befolkningsutvikling. For å lykkes i dette arbeidet er en avhengig av et godt samspill med innbyggerne og næringslivet og at det jobbes godt i lag.

Indre Fosen kommune har i avslutningsfasen av Omstillingsprogrammet arbeidet tett med næringslivet, for å finne en god videreføring av arbeidet og kunnskapen fra omstillingsarbeidet. Sluttevalueringen av omstillingsprogrammet viser at arbeidet har vært vellykket og anbefales at videreføres i kommunal regi, med dedikerte resurser.

I gjennomføringsfasen av omstillingsprogrammet har Omstillingsplanen vært førende og fungert som kommunens «næringsplan». Det jobbes derfor med en strategisk næringsplan for Indre Fosen som skal konkretisere kommunen sin rolle som nærings- og samfunnsutvikler. Planen skal legge et grunnlag for en målrettet og bærekraftig utvikling som både direkte og indirekte bidrar til vekst i antall innbyggere og sysselsettingen i kommunen. For å lykkes i dette arbeidet er det avgjørende med tilstrekkelige dedikerte ressurser som kan jobbe langsiktig og strategisk med dette.

Område Kultur

Kulturområdet er vesentlig for innholdet i begrepet bolyst - og et aktivt kulturliv bidrar til å gjøre oss attraktive. Vi trenger alle noe å leve for i tillegg til noe å leve av, og et vitalt kulturliv er et konkurransefortrinn for oss som kommune. Kommunen vil vi være avhengig av godt samarbeid med frivillig sektor for å bygge gode samfunn, og her er kulturområdet en vesentlig tilrettelegger og katalysator.

Kultur og fritid omfatter et bredt fagfelt; kulturloven peker på at oppdraget er å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomheter, slik at alle kan få mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Kommunen skal også sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemiddel som fremmer og legger til rette for kulturvirksomhet lokalt og regionalt. Samspillet med det frivillige kulturlivet er avgjørende for å lage gode rammer for det brede og mangfoldige kulturlivet i Indre Fosen.

Frivilligsentralene skal bidra til at innbyggere trives og får lyst til å bo i kommunen uansett alder. Sentralene skal være et supplement til kommunens tjenestetilbud, og en støttespiller for lag og foreninger.

Kultursektoren er også en viktig bidragsyter i forhold til å etablere en kveldsøkonomi i Indre Fosen.

- **Bibliotek**

De viktigste elementene i folkebibliotekets samfunnsoppdrag fremgår av formålsparagrafen - å sikre alle fri tilgang til informasjon, kunnskap og kultur. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt, og drive aktiv formidling.

- **Kulturskole**

De viktigste elementene i kulturskolens samfunnsoppdrag er hjemlet i opplæringsloven: “ *Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles*”. “ *Opplæringa sitt mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse*” (Læreplanverket K06).

Norsk kulturskoleråds visjon er “Kulturskole for alle”. Kulturutredningen 2014 peker på utfordringen som ligger i å løse kulturskolens sammensatte samfunnsoppdrag. Kulturskolen må også videreutvikle et større mangfold i tilbudet for å bedre rekruttering av barn og unge med ulik kulturell bakgrunn.

Område Areal

Flere av tjenestene på området Areal er såkalte selvkosttjenester, det vil si at de i ulik grad er brukerfinansierte. Det vil alltid være en balansegang mellom kvaliteten på tjenestene/leveransene og gebyrbelastningen på innbyggere og næringsliv. I den situasjonen kommunen står i er det allikevel liten tvil om at inntekstpotensialet som ligger i selvkosttjenestene må benyttes for å skape bærekraftige tjenester. Ikke minst i et samfunnsutviklingsperspektiv er det avgjørende at disse tjenestene fungerer og danner grunnlaget for vekst i Indre Fosen. Plan- og bygningsloven i særdeleshet, men også særlovsregelverket innenfor landbruk og miljø krever spisskompetanse knyttet til stadig mer komplekse utfordringer og problemstillinger.

- **Plan, byggesak, kart og oppmåling**

Plankontoret vil i handlings- og økonomiplanperioden prioritere arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel og planstyring generelt. I tillegg skal det opprettholdes god evne til å håndtere private planforslag etter plan- og bygningsloven. På lengre sikt er det et betydelig behov for rydding i og rullering av kommunes øvrige overordnede planverk.

Byggesakstjenesten er gjennom de siste årene utviklet gjennom rekruttering, utviklingsarbeid og kompetanseheving, og er nå på et nivå hvor vi både leverer i henhold til tidsfrister i plan- og bygningsloven og har muligheter til veiledning. I planperioden vil vi videreutvikle tjenesten i forhold til det lovmessige kravet om tilsyn og ulovlighetsoppfølging, samt fortsatt prioritere samhandlingen med næringslivet innenfor rammene i plan- og bygningsloven. Byggesak har i opprettet faste møtepunkt gjennom året hvor både næringslivet og andre aktører kan treffes for dialog og informasjon. Kart- og oppmålingsenheten i kommunen er kompetent med god erfaring. Bl.a. matrikkelføring, oppmåling av eiendom og kart- og eiendomskompetanse er viktige brikker i den helhetlige tjenesteleveransen.

- **Landbruk og miljø**

Indre Fosen er Trøndelags 5. største landbrukskommune, og landbruket er en viktig næring i forhold til både verdiskaping og levende bygdesamfunn. Lovpålagte og statlige oppgaver preger i stor grad fagområdet, bl.a. så håndterer landbrukskontoret ca. 800 tilskuddssaker årlig - med en samlet utbetaling på over 130 millioner kroner. Kompetansen på landbrukskontoret er høy, og ansatte bidrar i stor grad i det tverrfaglige arbeidet i sektoren, ikke minst i arealsaker. Indre Fosen kommune er også vertskommune for det interkommunale samarbeidet knyttet til vannområdearbeidet og skogpådriverprosjektet LENSEA på Fosen.

Den dedikerte miljøressursen i kommunen har som hovedoppgave å være pådriver og tilrettelegger for kommunens arbeid med klima og miljø. Miljøperspektivet er også vesentlig i planprosesser, både i forhold til private planforslag og kommunens overordnede planlegging. I forhold til kommunens arbeid på klima- og naturmangfoldområdet vil det være ønskelig å styrke miljøressursen i handlings- og

økonomiplanperioden. Måloppnåelse på disse områdene er viktig for å nå de overordnede målene i kommuneplanens samfunnsdel.

- **Kommunalteknikk**

Kommunalteknikk drifter, vedlikeholder og bygger ut kommunaltekniske anlegg knyttet til kloakkanlegg og avløpsrensning, kommunale veger og vannforsyning. Renovasjon og brann samt trafiksikkerhet er andre viktige samfunnsområder som avdelingen befatter seg med. Fagområdet har også en sentral posisjon i kommunens løpende beredskap gjennom ingeniørvakten. De kommunaltekniske tjenestene er sentrale i samfunnsutviklingen, og plasseringen i sektor samfunn muliggjør en enda tettere samhandling med bl.a. plan- og byggesaksavdelingen.

Kommunalteknikk vil i handlings- og økonomiplanperioden prioritere å arbeide med en planmessig tilnærming til ansvarsområdene. Over lengre tid har de administrative ressursene ikke samsvart med oppgavene på fagområdet, og det er også et etterslep knyttet til kommunale anlegg. For å gjenvinne god styringsevne er det nødvendig å bl.a. redusere investeringstakten til et minimum mens vi jobber med oppdatering av planverk og grunnlag for strukturert styring. Dette innbefatter innføring av porteføljestyling av investeringsprosjektene på fagområdet. Videreutvikling av planstyringen på fagområdet vil på sikt øke kvaliteten på leveransene og skape god forutsigbarhet for innbyggere og næringsliv. I handlings- og økonomiplanperioden vil det være nødvendig å styrke den samlede kompetansen på fagfeltet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Rev. bud. hiå. 2023	Regnskap hiå. 2023	Avvik hiå.	Rev. bud. 2023	Avvik i kr
42-Areal	33 476	34 387	-910	33 476	-910
43-Kultur	15 064	15 904	-840	15 064	-840
Sum	48 540	50 290	-1 750	48 540	-1 750

Kommentar til status økonomi

Sektor samfunn gjennomførte i stor grad den virksomheten som var planlagt i 2023. Oppgaveporteføljen er blitt løst fortløpende, og det er ikke vesentlig restanser på noen av områdene. I 2023 ble sektor samfunn etablert som ny sektor med tre hovedområder; kultur, areal og næring. Området kultur består av enhetene kulturskole og bibliotek, i tillegg til annet ordinært kulturarbeid. Området areal består av enhetene landbruk og miljø, plan - byggesak - oppmåling og kommunalteknikk, mens området næring inneholder kommunens dedikerte næringsressurser. Vi ser allerede nå at organisasjonsutviklingen gir positive effekter i form av økt tverrfaglig arbeid og bruk av kompetanse på tvers i organisasjonen, noe som på sikt gir bedre tjenester til innbyggerne innenfor de rammene vi til enhver tid har. Det gjenstår fremdeles arbeid for å fullføre etableringen av sektoren, bl.a. innføring av virksomhetstyring og rekruttering av personell inn i vakante funksjoner.

Sektoren hadde i 2023 et samlet merforbruk på kr 1,75 mill. kroner (3,6 %) i forhold til vedtatt budsjett, og merforbruket fordeler seg noenlunde likt på områdene kultur og areal.

På området kultur skyldes merforbruket på ca. 840 000,- kostnader ut over budsjett knyttet til bl.a. pensjonskostnader og tilskudd til Kulco, samt svikt i brukerbetalingene for kulturskolen.

Merforbruket på området areal på ca. 910 000,- skyldes kostnader ut over budsjett knyttet til fagområdet kommunalteknikk. Kostnader ut over budsjett knyttet til vedlikehold/drift av kommunal veg samt VAR-tjenestene og brannberedskap forklarer resultatet i vesentlig grad. Mindre lønnskostnader enn budsjettet på området forøvrig bidro til å redusere merforbruket.